

Musiikkia kaikille

Kolme orkesteria
jälleen yhdessä

Musik för alla

Tre orkestrar åter tillsammans

Music for everyone

Three orchestras together again

Ti/Tis/Tue 14.9.2021

klo/kl. 19 / at 7 pm

Musiikkitalo/Musikhuset

Helsinki/Helsingfors



AVANTI!
UMO
FiBO

Esiintyjät/Artister/Artists

**Kamariorkesteri Avanti! / Kammarorkestern Avanti! /
Avanti! Chamber Orchestra
UMO Helsinki Jazz Orchestra
Suomalainen barokkiorkesteri / Finländska barockorkestern /
Finnish Baroque Orchestra
Taavi Oramo kapellimestari/kapellmästare/conductor**

.....

Ohjelma/Program/Programme

Arvo Pärt (1935–)

Fratres jousille ja lyömäsoittimille / för stråkar och slagverk / for strings and percussion (1977/1991)

FIBO

Michael Torke (1961–)

Adjustable Wrench (1987)

AVANTI!, UMO HELSINKI, FIBO

Henry Purcell (1659–1695)

The Fairy Queen -sarja / sviten *The Fairy Queen* / *The Fairy Queen Suite*

big band -sovituksset / arrangemang för storband av /
arrangements for a big band by **Ursula Reicher (1992–)**
(2021, kantaesitys/uruppförande/premiere)

First Music: Prelude (FiBO)

First Music: Prelude (UMO Helsinki)

Hornpipe (FiBO)

Yle Radio 1 tallentaa konsertin ja lähetää sen torstaina 16.9. alkaen kello 19.02. Konsertti on saatavilla 16.9. alkaen 30 päivän ajan Yle Areenassa.

Yle Radio 1 bandar in konserten som sänds på torsdag 16.9 kl. 19.02. Konserten finns tillgänglig på Yle Arenan i 30 dagar fr.o.m. 16.9.

Yle Radio 1 will record this concert and it will be broadcast on Yle Radio 1 on Thursday, September 16 at 7:02 pm. The concert will be available for 30 days on Yle Areena.

Konsertti livestriimataan ja on katsottavissa tiistaihin 28.9. asti osoitteessa helsinkikanava.fi.

Konserten streamas live och kan ses fram till tisdag 28.9 på adressen helsinkikanava.fi/sv.

The concert will be streamed live and is available until Tuesday, September 28 at the address helsinkikanava.fi/en/.

Second Music: Air (FiBO)

Rondeau (FiBO)

Rondeau (UMO Helsinki)

Jig (UMO Helsinki)

Jig (FiBO)

Dance for the Fairies (FiBO)

Hush, No More, Be Silent All (UMO Helsinki)

Dance for the Haymakers (FiBO & UMO)

UMO HELSINKI & FIBO

VÄLIAIKA/PAUS/PAUSE

Helena Winkelmann (1974–)

Papa Haydn's Parrot (2016)

A Question of Character – An imitation game

Menuet in Slow Motion – A study in overtones

Memory of a Dance – Quasi trio

At Ease (Adagio) – Bird on a slope

Non Perpetuum Mobile – In exact number of bars

Variations on Very Little – As the title says

Rondo in Presence of Fleas – A manic scratching miniature

Haydn on the Rocks – Your personal bird experience

AVANTIN JOUSIKVARTETTI / AVANTIS STRÅKKVARTETT / AVANTI'S STRING QUARTET

Sampo Kasurinen (1990–)

“Do Androids Dream...” (2021, kantaesitys, uruppförande, premiere)

AVANTI!, UMO HELSINKI, FIBO

Arvo Pärt (1935–): *Fratres*

Arvo Pärt aloitti säveltäjäuransa modernistina 1960-luvulla, mutta sukelsi 1970-luvun alussa keskiaikaisen musiikin lähteille. Hän palasi kuuden vuoden kuluttua takaisin uutena miehenä tiivistään elämyksiään: ”Aika ja ajattomuus liittyvät toisiinsa. Nykyisyys ja ikuisuus kamppailevat sisällämme. Ja tässä on kaiken ristiriitaisuuden perusta, meidän suvitsemattomuutemme, ahdasmielisyytemme, uskomme ja surumme.”

Pärtin teoksista suosituimpia on ollut alun perin seitsemälle vanhalle tai uudelle soittimelle vuonna 1977 sävelletty ja vanhan musiikin yhtye Hortus Musicuselle omistettu *Fratres* (Veljet). Teoksen monista sovituksesta on syntynyt jo viidentoista eri version perhe.

Staattisen urkupisteen yllä operoiva kolmiääninen *Fratres* on musiikkia, joka kertoo Pärtin mukaan ”hetkellisen ja ikuisen kamppailusta sisällämme”. Nakuttava kuusitahtinen aihe

luo kappaleen rituaalisen perusvireen, ja yksinkertainen mutta mystisesti sointuva ja muunteleva melodinen teema kasvaa suureksi paisutukseksi, crescendoksi, joka vetäätyy hiljenevässä diminuendossa takaisin ajattomaan avaruuteen.

.....

Michael Torke (1961–): *Adjustable Wrench*

Amerikkalaissäveltäjä

Michael Torke on kuvattu

uusminimalistiksi ja postminimalistiksi, miten termit sitten ymmärretään.

Eastmanin musiikkikoulussa Joseph Schwantnerin ja Christopher Rousen johdolla säveltäjäksi opiskellut Torke liikkuu teoksissaan vapaasti eri populaarityleistä erilaisiin taidemusiikin ratkaisuihin. Hänen tunnetuin teoksensa lienee Atlantan olympiakisoihin 1996 sävelletty *Javelin* (Keihäänheitto), suomalaisien perinteinen kuningaslaji.

Adjustable Wrench (Säädetävä jakoavain tai Siirtoleuka-avain) on sävelletty Huddersfieldin

nykymusiikkijuuhille vuonna 1987. Tyylillinen lähtökohta on minimalistinen, mutta noin yhdentoista minuutin mittainen teos rakentuu omaperäisellä mekanismilla. Soitinyhdyte on jaettu kolmeen ryhmään: neljä puupuhallinta, vaskipuhallinta ja jousisoitinta, joita säestää kolme kosketin-/lyömäsoitinta, piano, marimba ja syntetisaattori.

Aloittava idea on sävelmä ja sen säestys. Kun sävelmä on esitetty, se soinnutetaan soinnuiksi, joista tulee säestys uudelle sävelmälle – ja niin edelleen. Tätä periaatetta soveltaen teos jakaantuu neljään jaksoon, joissa rytmit ja soinnut pakkautuvat huipennuksiin purkautuakseen jälleen harvempaan tekstuuriin. Kosketinsoittimet eivät tuo musiikkiin uutta materiaalia, mutta vahvistavat rytmistä profiilia, esimerkkinä syntetisaattorin esiintulo muutaman minuutin jälkeen.

Adjustable Wrenchin saundi ja optimistinen energisyys kuulostavat vahvasti 1980-luvulta. Työkalun leuka liikkuu liukkaasti, ja

vääntömomentti takaa tehon. Musiikki on yhtä aikaa tiukkaa ja rentoa, ja sen kasvustrategia tuntuu viattoman luonnolliselta palaten lopussa kuin itsestään alkuasetelmaansa. Teoksen nykivissä rytmeissä Stravinsky on päivitetty hiphop-aikaan, ja soitinryhmittely takaa nousukauden pelottoman kirkkaat värit.

.....
**Henry Purcell (1659–1695):
The Fairy Queen -sarja**

Englannin restauraatioaika 1600-luvun lopulla otti William Shakespeareen (1564–1616) näytelmät kevyesti. Teatterit olivat olleet kiinni Cromwellin puritaanivallan aikana, ja kun ne avattiin uudelleen, Shakespeareen renessanssidraamat muokattiin lähes tuntemattomiksi. Tuon ajan omintakeinen oivallus oli *semiooppera*, puhenäytelmän ja musiikin ristisiitos, jossa yhdisteltiin huolettomasti erilaisia tyylejä ja taiteenlajeja.

Henry Purcell saavutti suurimmat juliset menestyksensä näiden hybridisten taideluomien

säveltäjänä. Tunnetuin niistä oli *The Fairy Queen* (Keijukaiskuningatar, 1692), joka aikalaiskäsityksen mukaan oli ”muita parempi, erityisesti puvuillaan, mutta myös laulajien ja tanssijoiden, lavasteiden, tehosteiden ja koristeiden osalta, kaikki yltäkylläisesti esiintuina; ynnä Mr. Purcellin säveltämät soitin- ja lauluosuudet erinomaisesti esitettyinä”.

Shakespearensa tuntevalle *The Fairy Queenissä* hyörii outoja tyyppejä, humalaisia runoilijoita, apinoita, kiinalaisia ja antiikin jumaluksia. Soitinnumeroissa on tunnistettavissa keveät Keijukaisten ja Elonkorjaajien tanssit. Oman kokonaisuutensa muodostavat näyttämötoimintaa valmistelevat ”ensimmäinen” ja ”toinen musiikki” (Prelude–Hornpipe–Air–Rondeau–Overture). Teoksen monet keltiläistanssit, hornpipet ja jigit, voivat kuulostaa nykykorvaan tutulta, sillä niitä on tanssittu myös *Sormusten herran Konnussa* (Howard Shore) ja *Game of Thronesin* Westerosissa (Ramin

Djawadi).

The Fairy Queenin kappaleita UMO Helsingille sovittanut Ursula Reicher on itävaltalainen pianisti, laulaja, säveltäjä ja sovittaja, jonka musiikilliset mieltymykset ulottuvat Chopinista Bruckneriin, Beatlesista ja Jimi Hendrixistä Radioheadiin ja Nirvanaan sekä Duke Ellingtonista ja Gil Evansista Bob Brookmeyeriin ja Joni Mitchelliin.

.....
**Helena Winkelmann (1974–):
*Papa Haydn's Parrot***

Helena Winkelmann syntyi musikaaliiseen perheeseen, jossa isä soitti huilua ja äiti cembaloa. Winkelmannin omaksi soittimeksi tuli viulu, ja hänen sävellysdiplomin hän suoritti Baselissa Roland Moserin ja Georg Friedrich Haasin johdolla, ja lisäoppia on kertynyt lyömäsoitinsäveltäjä Pierre Favren, György Kurtagin ja sveitsiläisviulisti Hansheinz Schneeberferin kanssa.

Winkelminin sävellyksistä erottuu kiinnostus moniin eri kulttuurin ja tieteen aloihin sekä viehtymys moniselitteiseen huumoriin. Jälkimmäinen kuuluu myös vuonna 2016 Schumann-kvartetille sävelletystä ja Joseph Haydnille omistetusta jousikvartetosta *Papa Haydn's Parrot* (Haydn-papan papukaja).

Haydnin kuollessa Wienissä 1809 hänen jäämistöstään löydettiin papukaja, joka oli kaksikymmentä vuotta viihdyttänyt säveltäjää kutsumalla tätä nimeltä ja laulamalla "Keisarikvarteton" hymniteemaa. Winkelminin teoksen sävelaiheet ovat peräisin Haydnin jousikvartetosta C-duuri op. 33/3, lisänimeltään "Lintu".

Papukaja tuntuu tulkitsevan Haydnin aiheita erilaisista nykyajan näkökulmista. Winkelman kokoaa Haydnin aiheet kahdeksaksi miniatyyriksi, joiden otsikot puhuvat puolestaan. Haydnin kvarteton ensimmäisen osan teemoja käsitellään Winkelmin teoksen ensimmäisessä ja viidennessä osassa. Avauksessaan

(A Question of Character – An imitation game) Winkelman tutki Haydnin musiikin karaktereja ja määrittelee pelin hengen. Toisessa osassa Haydnin menuetti kulkee hyvin hitaasti yläsävelissä, ja osan rauha tuo sveitsiläissäveltäjän mieleen Alpit.

Menuetin trio kuvastuu kolmannessa osassa, josta erottuu myös ompelemisen ääniä. Neljännessä miniatyyrissä Haydnin hitaan osan materiaalia on ujutettu mikrotonaalaiseen ympäristöön. Viidennessä Haydnin (1. osan) aiheita seurataan tahti tahdilta, mutta ohje "Non perpetuum mobile" (Ei-ikiliikettä) kertoo ensiviulun (papukaijan) raakkuvista väliintuloista. Kuudennen osan "vähäiset" muunnelmat keskittyvät Haydnin hitaan osan kuviointiin.

Seitsemäs osa on säveltäjän mukaan lähinnä Haydnia, myös fyysisesti, sillä Haydnin finaalista poimitut aiheet muistuttavat kirppuja, joita ilmestyi kiivaasti raapivan hovisäveltäjän peruukkiin. Viimeisessä osassa

Winkelman avaa oven Haydnin maailmasta jazziin ja muistuttaa, että otsikon "Bird" tarkoittaa myös tyttöä. Esitysosoite on: "ajattele Big Bandia".

.....
**Sampo Kasurinen (1990–):
"Do Androids Dream..."**

Sampo Kasurinen on helsinkiläinen säveltäjä, sovittaja ja saksofonisti. Hän on opiskellut Sibelius-Akatemian jazzosastolla opettajinaan muun muassa Veli-Matti Puumala, Matthew Whittall, John Hollenbeck ja Kaija Saariaho. Kasurisen sävellyksiä ovat esittäneet esimerkiksi Trondheimin sinfoniaorkesteri, UMO Helsinki Jazz Orchestra, Kaartin soittokunta ja Vantaan Viihdeorkesteri. Kasurinen on myös toiminut sovittajana monille suomalaisille orkestereille. Saksofonistina hänet tunnetaan parhaiten AR Quartet -yhtyeestä, joka julkaisi esikoislevynsä vuonna 2014. Samana vuonna hänet palkittiin myös Suomen Saksofoniseuran Josef Kaartinen -tunnustuksella.

Kasurisen orkesteriteos *Valo* valittiin kansainväliseen Rychenberg-sävellyskilpailuun ja nauhoitettiin osana kilpailua elokuussa 2019. Syksyllä 2018 Kasurinen voitti Vantaan Viihdeorkesterin Markku Johansson -sävellyskilpailun sävellyksellään *Tango Sinfonico*. Kevällä 2018 hän sai jaetun toisen palkinnon Puolustusvoimat 100 vuotta Alkuositto -kilpailussa. Kasurinen on voittanut myös ensimmäisen palkinnon Esko Linnavalli Big Band -sävellyskilpailussa vuonna 2015.

Avantille, UMO Helsingille ja FiBolle säveltämästä "Do Androids Dream..." -teoksestaan Kasurinen kertoii sävellystyön alkuvaiheessa: "Teoksen instrumentaatio on hyvin mielenkiintoinen, sillä siinä sulautuu yhteen kolme erilaista perinnettä. Orkestereista minulle tutuun on UMO Helsinki, sillä olen soittanut heidän kanssaan paljon ja kirjoittanut heille monia sovitukset. Ilmeisin haaste teoksessa on balanssi: luonnollisessa ympäristössään

UMO Helsinki soittaa tyypillisesti paljon luempaa kuin kumpikaan kahdesta muusta orkesterista. UMO Helsingin vaskisoittimista on kuitenkin mahdollista tuoda esille myös hiljaisempia, sordinoituja sävyjä. Tulen varmasti tutkimaan paljon siitä syntyviä mahdolisuuksia ja mielenkiintoisia kombinaatioita toisten orkesterien kanssa.

Toisaalta on erittäin mielenkiintoista myös asettaa vastatusten FiBOn pehmeästi puolisävelaskelta matalammalta soiva barokkijousisto ja Avantin kirkkaammin soiva solistinen jousikvartetti. Nämä kaksoivat tarjoavat minulle myös kaksinkertaisen määärän vapaita kielia ja sitä kautta vapaiden kielten huiliuääniä. Odotan mielenkiinnolla, minkälaisia tekstuureja tästä on mahdollista löytää.

Yleisesti ottaen tavoitteenani on löytää sellainen sävellyksellinen kokonaisuus, joka enemmänkin sulauttaisi orkestereita yhteen kuin rakentaisi tyyllillisiä vastakkainasetteluja. On kuitenkin mielenkiintoista

nähdä, millä tavalla orkestereiden musiikkiset perinteet voisivat näkyä teoksen sävel- ja muotokielessä. On melko varmaa, että teos tulee sisältämään vaikutteita niin jazzmusiikista, barokkipinteestä kuin nykymusiikin puolelta.

Lopuksi on vielä kysymys improvisatiosta: UMO Helsingistä löytyy tietysti paljon loistavia improvisoijia, joita on tietysti mahdollista hyödyntää osana teosta. Sävellysprosessin aikana varmasti selviää, kuinka tarkkaa sävellyksellinen kontrolli tulee olemaan. On mahdollista, että teos on kokonaan läpisävelletty, mutta se saattaa hyvin sisältää myös erilaisia aleatorisia tekstuureja tai improvisatiota (säestyksellisessä tai solistikossa roolissa). Joka tapauksessa fokus tulee olemaan tämän poikkeuksellisen rikkaan orkestraalisen väripaletin mahdolisuuksien tutkimisessa."

ANTTI HÄYRYNEN

Arvo Pärt (1935–): *Fratres*

Arvo Pärt inledde sin tonsättarkarriär som modernist på 1960-talet, men i början av 1970-talet gjorde han en djupdykning i medeltida musik. Efter sex år kom han tillbaka som en ny man, och sammanfattade sina upplevelser på följande sätt: "Tid och tidlöshet är sammanbundna. Nuet och evigheten för en kamp i vårt inre. Och här finns grunden till alla motstridigheter, vår fördomsfullhet, trångsynthet, tro och sorg."

Ett av Pärts populäraste verk är *Fratres* (Bröder), ursprungligen skrivet för sju periodinstrument eller moderna instrument år 1977 och tillägnat Hortus Musicus, en ensemble för tidig musik. De många arrangemangen av verket bildar redan en familj bestående av femton olika versioner.

Den trestämmiga *Fratres*, som opererar över en statisk orgelpunkt, är musik som enligt Pärt handlar om "kampen inom oss mellan det momentana och det eviga". Ett tickande motiv

på sex takter skapar en rituell stämning i stycket. Det enkla melodiska temat, som ändå får mystiska harmonier och omvandlas, växer sig till ett stort crescendo, för att sedan tystna och dra sig tillbaka till den tidlösa rymden med ett diminuendo.

Michael Torke (1961–): *Adjustable Wrench*

Den amerikanska tonsättaren Michael Torke har beskrivits som nyminimalist och postminimalist, beroende på hur man tolkar termerna. Torke, som studerade till tonsättare på Eastmans musikskola under ledning av Joseph Schwantner och Christopher Rouse, navigerar i sina verk mellan populära stilar och olika lösningar som hör till konstmusikens område. Hans kändaste verk torde vara *Javelin* (Spjutkastning), Finlands traditionella kungsgren, som han komponerade inför de olympiska spelen i Atlanta 1996.

Adjustable Wrench (Skiftnyckeln) komponerades för Huddersfields festival för nutidsmusik år 1987.

Den stilmässiga utgångspunkten är minimalism, men det cirka elva minuter långa verkets struktur byggs upp med hjälp av en helt egen mekanism. Ensemblen är indelad i tre grupper: fyra träblås-, bleckblås- och stråkinstrument som ackompanjeras av tre klaverinstrument/slagverk, piano, marimba och en syntetisator.

Den inledande idén är en melodi med ett ackompanjemang. När melodin har presenterats får den harmonier, som sedan blir till ett ackompanjemang för en ny melodi – och så vidare. Genom att följa den här principen får verket fyra olika delar, i vilka rytmer och ackord packas ihop sig till en klimax, för att sedan upplösas i en glesare textur. Klaverinstrumenten tillför inget nytt musikaliskt material utan förstärker den rytmiska profilen; ett exempel är syntetisatorns entré efter några minuter.

Adjustable Wrenchs sound och optimistiska energi påminner starkt om 1980-talet. Verktygets haka glider smidigt, och vridmomentet garanterar

effektiviteten. Musiken är samtidigt strikt och avslappnad, och dess tillväxtstrategi känns naturlig på ett oskyldigt sätt då den på slutet återvänder till normalläge som av sig själv. I verkets knyckande rytmer har Stravinskij uppdaterats till hiphop-eran, och instrumentgrupperingen garanterar orädda och klara färger som är karakteristiska för en uppgångsperiod.

.....

Henry Purcell (1659–1695): Svitens *The Fairy Queen*

Under den engelska restaurationstiden i slutet av 1600-talet tog man William Shakespeares (1564–1616) pjäser för givet. Teatrarna hade varit stängda under Cromwells puritanska välide, och när de öppnades igen omarbtrade man Shakespeares renässansdramer så att de knappast gick att känna igen. Den tidens originella påhitt var *semioperan*, en blandning av talpjäs och musik, i vilken man obekymrat kombinerade olika stilar och konstformer.

Det var som tonsättare av dessa hybrida konstalster som Henry Purcell fick sina största framgångar. Den kändaste av dem var *The Fairy Queen* (Älvdrottningen, 1692), som enligt dåtidens uppfattning var ”bättre än de andra, speciellt när det gäller dräkterna, men också sångarna och dansarna, scenografin, effekterna och dekorationserna, allt i överflöd; samt de utmärkt framförda instrument- och sångpartierna komponerade av Mr. Purcell”.

Precis som den som kan sin Shakespeare kan ana kryllar det av udda typer, berusade poeter, apor, kineser och gudomar från antiken i *The Fairy Queen*. Älvornas och Skördemännens gracila danser kan skönjas i de instrumentala numren. Den ”första” och ”andra musiken” förbereder själva handlingen och bildar en egen helhet (Prelude – Hornpipe – Air – Rondeau – Overture). Verkets åtskilliga keltiska danser, hornpipe och jig, kan vara bekanta för dagens lyssnare, för de har även dansats i Fylke i *Sagan om ringen* (Howard

Shore) samt i Westeros i *Game of Thrones* (Ramin Djawadi). Den österrikiska pianisten, sångaren, tonsättaren och arrangören Ursula Reicher har bearbetat styckena ur *The Fairy Queen* för UMO Helsinki. Hennes musiksmak sträcker sig från Chopin till Bruckner, från Beatles och Jimi Hendrix till Radiohead och Nirvana samt från Duke Ellington och Gil Evans till Bob Brookmeyer och Joni Mitchell.

.....

Helena Winkelmann (1974–): *Papa Haydn's Parrot*

Helena Winkelmann föddes i en musikalisk familj där pappan spelade flöjt och mamman cembalo. Violinen kom att bli Winkelmanns eget instrument, och i sina tonsättningar intresserar hon sig för allt mellan renässans och jazz. Hon har avlagt kompositionsdiplom i Basel under ledning av Roland Moser och Georg Friedrich Haas, samt kompletterat sina studier under ledning av Pierre Favre, tonsättare av slagverksmusik, György Kurtág och den

schweiziska violinisten Hansheinz Schneeberger.

Winkelmans tonsättningar avslöjar ett intresse för många olika kultur- och vetenskapsområden, samt en dragning till humor av en mångtydig karaktär. Den sistnämnda märks i stråkkvartetten *Papa Haydn's Parrot* (Papa Haydns papegoja), som Winkelmann skrev för Schumannkvartetten år 2016 och som är tillägnad Joseph Haydn.

Efter Haydns död i Wien år 1809 hittade man en papegoja i hans dödsbo. Fågeln hade underhållit tonsättaren i tjugo år genom att tilltala honom vid namn och sjunga hymntemplet ur "Kejsarkvartetten". De melodiska motiven i Winkelmans verk härstammar från Haydns stråkkvartett i C-dur op. 33/3 med namnet "Fågeln".

Papegojan tycks tolka Haydns motiv ur olika moderna perspektiv. Winkelmann samlar Haydns motiv till åtta miniatyrer, vars titlar talar för sig själva. Motiven ur den

första satsen i Haydns kvartett behandlas i den första och femte delen i Winkelmans verk. I öppningssatsen (*A Question of Character – An imitation game*) undersöker Winkelmann de olika karaktärerna i Haydns musik och anger tonen för resten av verket. I den andra delen rör sig Haydns menuett långsamt framåt i övertoner, och satsens lugn gör att den schweiziska tonsättaren kommer att tänka på Alperna.

Menuettens trio avspeglas i den tredje delen, i vilken man också kan urskilja ljud som uppstår då man syr. I den fjärde miniatyren har material ur Haydns långsamma sats förts till en mikrotonal miljö. I den femte delen följer musiken Haydns motiv (ur den första satsen) takt för takt, men anvisningen "Non perpetuum mobile" vittnar om förstaviolinens (papegojans) skrärande ingripanden. Den sjätte delens "små" variationer ornamenterar Haydns långsamma sats. Enligt tonsättaren är den sjunde delen främst Haydn, också rent fysiskt, för motiven

som har plockats ur Haydns final påminner om loppor som bosatt sig i hovtonsättarens peruk och som framkallar ett häftigt kliande. I den sista delen öppnar Winkelmann dörren från Haydns värld till jazzen, och hon påminner om att rubriken "Bird" också betyder flicka. Uppförandeavisningen lyder: "tänk på ett storband".

.....

Sampo Kasurinen (1990–): *"Do Androids Dream..."*

Sampo Kasurinen är en helsingforsisk tonsättare, arrangör och saxofonist. Han har studerat vid Sibelius-Akademins jazzavdelning med lärare som Veli-Matti Puumala, Matthew Whittall, John Hollenbeck och Kaija Saariaho. Kasurinens tonsättningar har uppförts av till exempel Trondheims symfoniorkester, UMO Helsinki Jazz Orchestra, Gardets musikkår och Vanda Underhållningsorkester. Kasurinen har också verkat som arrangör för många finländska orkestrar. Som saxofonist är

han mest känd som medlem i ensemblen AR Quartet som gav ut sitt debutalbum år 2014. Samma år belönades han med Finlands Saxofonsällskaps Josef Kaartinen-pris.

Kasurinens orkesterverk *Valo* valdes till den internationella kompositionstävlingen Rychenberg, och spelades in inom ramen för tävlingen i augusti 2019. Hösten 2018 vann Kasurinen Vanda Underhållningsorkesters Markku Johansson-tävling med sin tonsättning *Tango Sinfonico*. Våren 2018 fick han delat andra pris i "Puolustusvoimat 100 vuotta Alkuositto", en kompositionstävling ordnad av Försvarsmakten. Kasurinen har också vunnit första pris i kompositionstävlingen Esko Linnavalli Big Band år 2015.

Kasurinen berättar om sitt verk *"Do Androids Dream..."*, skrivet för Avanti, UMO Helsinki och FiBO, i början av kompositionssarbetet: "Verkets instrumentation är mycket intressant, för i den får tre olika traditioner smälta samman. Av orkestrarna är

UMO Helsinki mest bekant för mig eftersom jag har spelat mycket med dem och också skrivit många arrangemang åt dem. Den största utmaningen i verket är balansen: i sin naturliga miljö spelar UMO Helsinki ofta mycket hårdare än någon av de två andra orkestrarna. Det är ändå möjligt att också ta fram bleckblåsinstrumentens tystare och sordinerade nyanser. Jag kommer säkert att undersöka möjligheterna som dessa medför samt olika intressanta kombinationer med de andra orkestrarna.

Å andra sidan är det ytterst intressant att ställa FiBOs stråksektion, som klingar mjukt ett halvt tonsteg lägre, mot Avantis solistiska stråkkvartett, som har en ljusare klang. Dessa två stämningar ger mig också ett dubbelt antal fria strängar och därmed också flera flöjttoner. Jag väntar med spänning på hurdana texturer det är möjligt att skapa med hjälp av dessa.

Rent generellt är mitt mål att nå fram till en helhet som smälter samman orkestrarna snarare

än bygger upp stilmässiga motsatsförhållanden mellan dem. Det blir ändå spännande att se på vilket sätt orkestrarnas musikaliska traditioner kunde synas i verkets ton- och formspråk. Det är ganska säkert att verket kommer att innehålla influenser från såväl jazzmusiken som barocktraditionen och nutidsmusiken.

Till slut ännu en fråga om improvisation: I UMO Helsinki finns naturligtvis många strålande improvisatörer vars kunskap man kunde utnyttja i verket. Under arbetsprocessen klarnar det säkert hur stark den kompositionsmässiga kontrollen kommer att bli. Det är möjligt att verket blir helt och hållet genomkomponerat, men det kan lika väl innehålla olika aleatoriska texturer eller improvisation (antingen i en ackompanjerande eller solistisk roll). I vilket fall som helst kommer fokus att ligga på att undersöka de möjligheter som en sådan här exceptionell orkestral färgpalett medför.”

ANTTI HÄYRYNEN

Helsinki's independent orchestras Avanti!, UMO Helsinki Jazz Orchestra and the Finnish Baroque Orchestra (FiBO) will once again join their forces in the spirit of AUF cooperation. The concert "Music for everyone" breaks boundaries but combines different eras and styles at Musiikkitalo. The orchestras play together and separately works that combine old and new, light and serious.

"Fratres" (1977) by Arvo Pärt is the timeless grounding pillar of his production. Now we hear a version for strings and percussion. **"Adjustable Wrench" (1987) by the American Michael Torke** is a minimalistic tool for different instrument combinations and for twisting out energy.

Henry Purcell's "The Fairy Queen" is bursting with striking baroque dances, jigs and hornpipes like those heard in "Lord of the Rings's" Shire and "Game of Thrones'" Westeros. They smoothly turn into jazz in arrangements by Austrian composer Ursula Reicher,

performed by UMO Helsinki. The original versions of Purcell are, of course, performed by the Finnish Baroque Orchestra.

Haydn actually had a parrot who learned to call his master by name and sing his themes. In the Swiss composer **Helena Winkelmann's string quartet "Papa Haydn's Parrot" (2016)**, the pet deals with the same topics as Haydn's "Bird" Quartet Op. 33 but from its own and contemporary perspective. The work is interpreted by the string quartet Avanti.

The premiere of the concert is **"Do Androids Dream..." by Sampo Kasurinen**, who has made a name for himself as a jazz saxophonist, and is tailored to the unique composition of the AUF orchestras: "My goal is to find a compositional whole that would merge orchestras together rather than construct stylistic confrontations. It is quite certain that the work will include influences from jazz music, baroque tradition and contemporary music."

Vuonna 1983 perustettu **Kamariorkesteri Avanti!** liikkuu vapaasti eri aikakausissa ja tyylilajeissa. Sen perustajat Esa-Pekka Salonen, Olli Pohjola ja Jukka-Pekka Saraste asettivat orkesterin lähtökohdaksi kokoonpanon sijaan teoksen, siksi Avanti! muuttaa muotoaan konsertista toiseen. Monet taidemusiikin keskeiset uudet virtaukset ovat kanavoituneet Suomeen Avantin kautta. Taiteellisen johtajansa Kari Kriikun johdolla Avanti! toimii edelleen alkuperäistä ideologiaansa noudattaen. Avanti! vie kuulijansa rohkeisiin valintoihin: aiemmin tuttu vaikuttaa uudelta, uusi pian tutulta. Avanti! on ahkerimpia suomalaisen musiikin lähettiläitä ulkomaille viemisinään pääsääntöisesti täysin kotimaista ohjelmaa taidemusiikista tangoon.

Kammarorkestern Avanti! som grundades 1983 rör sig fritt mellan olika tidsperioder och stilarter. Grundarna Esa-Pekka Salonen, Olli Pohjola och Jukka-Pekka Saraste satte musiken

och verken i högsätet i stället för orkesterns sammansättning, därför ändrar Avanti! form från en konsert till en annan. Många av konstmusikens centrala strömningar har nått Finland via Avanti. Under ledning av sin konstnärliga ledare, klarinettkonstnären Kari Kriikku fungerar Avanti! fortfarande i enlighet med sin ursprungliga ideologi. Avanti! lotsar fram sina lyssnare till de modiga valen: det som tidigare verkade känt förefaller nu nytt, det nya blir snart bekant. Avanti! är en av de flitigaste ambassadörerna för finländsk musik utomlands, repertoaren är i regel helt inhemsks och orkestern framför allt från konstmusik till tango.

The Avanti! Chamber Orchestra was founded in 1983 by Esa-Pekka Salonen, Olli Pohjola and Jukka-Pekka Saraste, and operates with ease across different eras and genres. As the founders saw it, the focus should be not on the orchestra but on the works to be performed, and the Avanti! lineup accordingly varies from one concert to

another. Many of the main new trends in classical music have found their way to Finland via Avanti!, and it continues to subscribe to its original ideology under its clarinettist Artistic Director Kari Kriikku. Avanti! faces its listeners with bold choices: the familiar sounds new, and the new soon sounds familiar. Avanti! is one of the most active ambassadors for Finnish music abroad, as a rule taking with it only Finnish music, from classical to tango.

avantimusic.fi

Musikot/Musiker/Musicians
14.9.2021

Viulu/Violin: Anna-Leena Haikola, Eriikka Maalismäki

Alttoviulu/Altviolin/Viola:
Pisku Ristiluoma

Sello/Cello: Mikko Ivars

Huilu/Flöjt/Flute: Heta Aho

Oboe: Jussi Jaatinen

Klarinetti/Klarinett/Clarinet:
Heikki Nikula

Fagotti/Fagott/Bassoon: Jussi Särkkä

Käyrätorvi/Valthorn/Horn: Tero Toivonen

Lyömäsoittimet/Slagwerk/

Percussion: Tuija-Maija Nurminen, Tuomo Lassila

UMO Helsinki Jazz Orchestra

on jazzin ja rytmimusiikin saralla ammattimaisesti toimiva orkesteri, joka esiintyy vuosittain noin sadassa konsertissa ja tapahtumassa. Vuodesta 1975 alkaen UMO Helsinki on julkaissut 60 albumia ja esiintynyt kotimaiosten huippunimien lisäksi kansainvälisten jazztähtien kanssa. Orkesterin ohjelmisto ulottuu aina jazzista souliin ja klassiseen musiikkiin yhdistäen yllätyksellisesti uutta ja vanhaa.

UMO Helsinki Jazz Orchestra

är en big band orkester, en vital ensemble som sprider framförallt den nya finländska musiken.

UMO är grundad år 1975 och blev en professionell orkester år 1984.

UMO Helsinki Jazz Orchestra har sedan 1975 publicerat eller deltagit i 60 albumens. Orkestern ger årligen c. 100 konserter.

UMO Helsinki Jazz Orchestra is the only professional orchestra in Finland specialised in jazz and

new rhythm-oriented music. The big band of 16 musicians plays about 100 concerts every year in Finland and abroad. The orchestra plays a diverse range of modern music that is on the pulse of the times. The programme consists from jazz to soul and classical music, mixing old and new in surprising way, from children to senior citizens.

umohelsinki.fi

Muusikot/Musiker/Musicians

14.9.2021

Saksofoni/Saxofon/Saxophone: Jouni Järvelä (1. altto/alt/alto), Max Zenger (2. altto/alt/alto), Ville Vannemaa (1. tenori/tenor), Marko Portin (2. tenori/tenor), Mikko Mäkinen (baritoni/baryton/baritone)

Trumpetti/Trumpet: Teemu Mattsson (lead), Timo Paasonen, Mikko Pettinen, Tero Saari

Pasuuna/Trombon/

Trombone: Kasperi Sarikoski, Mikko Mustonen, Max Silfverberg, Mikael Långbacka (bassopasuuna/bastrombon/bassstrombone)

Komppi/Komp/Comping: Juho

Valjakka (piano), Mikko Kujanpää (basso/bas/bass), Jussi Lehtonen (rummut/trummor/drums)

.....

Vuonna 1989 perustettu **Suomalainen barokkiorkesteri (FiBO)** on ollut koko historiansa ajan monella tavalla edelläkävijä. Orkesteri tunnetaan Suomessa ja ulkomailla taidokkaista esityksistään, luovasta ohjelmistosuunnittelustaan ja monenlaisista kumppanuusverkostoistaan, kuten Nordic Baroque Scene -yhteistyöstä. Ytimessä on barokkimusiki, mutta FiBOltai taittuvat myös niin varhaisbarokki ja -romantiikka kuin Sibeliuksen teokset ja periodisoittimille sävelletty uusi musiikki. Oman FiBO Records -sarjan lisäksi tallenteita on toteutettu useiden levy-yhtiöiden kanssa. Tuorein, Ilya Gringoltsin kanssa tehty ja Locatellin viulukonserttoja sisältävä *Il labirinto armonico*-levy (BIS) on saanut merkittäviä tunnustuspalkintoja, kuten Gramophone Editor's Choice (3/2021) ja Diapason d'or (5/2021).

Finländska barockorkestern

(**FiBO**) har allt sedan grundandet 1989 varit en föregångare på många olika sätt. Orkestern är känd i Finland och utomlands för sina skickligt utförda framföranden, sin kreativa programplanering samt sitt mångsidiga nätverk av samarbetspartners, som exempelvis samarbetet Nordic Baroque Scene. Barockmusiken utgör kärnan i verksamheten, men FiBO spelar också såväl tidig barock och romantik som också verk av Sibelius och ny musik skriven för periodinstrument. Förutom den egna serien FiBO Records har orkestern förverkligat inspelningar med ett flertal skivbolag. Den färskaste av dessa är en inspelning av Locatellis violinkonserter tillsammans med Ilya Gringolts på skivan *Il labirinto armonico* (BIS), som har fått betydande priser, exempelvis Gramophone Editor's Choice (3/2021) och Diapason d'or (5/2021).

Founded in 1989, the **Finnish Baroque Orchestra (FiBO)** has been a pioneer in many

ways throughout its history. The orchestra is known in Finland and abroad for its skilful performances, its creative approach to concert programming and various partnership networks, such as the Nordic Baroque Scene. At the core is Baroque music, but FiBO also folds early Baroque and Romanticism as well as Sibelius' works and new music for period instruments. In addition to its own FiBO Records series, recordings have been made with several record companies. The latest record, *Il labirinto armonico* (BIS), made with Ilya Gringolts and featuring Locatelli's violin concerts, has received major recognition awards such as Gramophone Editor's Choice (3/2021) and Diapason d'or (5/2021).

fibo.fi

Muusikot/Musiker/Musicians

14.9.2021

1. viulu/violin: Anthony Marini (km/cm), Anni Elonen, Irina Kim, Kaisa Ruotsalainen

2. viulu/violin: Dora Astarstad,

Matilda Kaul, Juha-Pekka

Koivisto

Altoviulu/Altviolin/Viola: Tuula

Riisalo, Laura Kajander

Sello/Cello: Lea Pekkala, Tatu

Ahola

Kontrabasso / Kontrabas /

Double bass: Lassi Kari

Cembalo/Harpsichord & syntetisaattori/syntetisator/synthesizer: Petteri Pitko

.....

Taavi Oramo on kapellimestari, laulaja ja tietokonemuusikko.

Viime vuosina Oramo on esiintynyt kapellimestarina muun muassa Radion sinfoniaorkesterin, Tapiola Sinfoniettan ja Tampere Filharmonian kanssa. Laulajakapellimestarina hän on toiminut Kymi Sinfoniettan ja Pori Sinfoniettan sekä Kuopion ja Joensuun kaupunginorkestereiden kanssa. Oramon työtä live-elektroniikan parissa on kuultu Tölöläb-yhtyeen tuotannoissa, joihin lukeutuvat muun muassa Tölöläbin ja Elifantreen *Blood Moon* -albumi ja Ylen taltioima Tölöläb in Hangaari -konsertti.

Oramo on Kulttuurikomppania

Eloan perustajajäsen ja hallituksen puheenjohtaja sekä VocalEspoo-festivaalin taiteellinen johtaja. Edellä mainittujen toimien lisäksi Oramon aika kuluu kaudella 2021–2022 talon rakentamiseen.

Taavi Oramo är dirigent, sångare och datormusiker. Under de senaste åren har Oramo varit dirigent för bl.a. Radions symfoniorkester, Esbo stadsorkester och Tammerfors stadsorkester. I rollen som sångardirigent har han arbetat tillsammans med Kymi sinfonietta, Pori sinfonietta samt stadsorkestrarna i Kuopio och Joensuu. Oramo har arbetat med live-elektronik inom ramen för ensemblen Tölöläbs produktioner, t.ex. albumet *Blood Moon* tillsammans med Elifantree och konserten Tölöläb in Hangaari som spelades in av Yle. Oramo är en av Kulturkompaniet Eloas grundare och fungerar som styrelsens ordförande, och han är också konstnärlig ledare för festivalen VocalEspoo. Vid sidan av de ovan

nämnda projekten går Oramos tid under säsönen 2021–2022 till att bygga ett hus.

Taavi Oramo is a conductor, singer and computer musician. In recent years, Oramo has performed as conductor with the Radio Symphony Orchestra, the Tapiola Sinfonietta and the Tampere Philharmonic, among others. As a singer-conductor, he has worked with the Kymi Sinfonietta and Pori Sinfonietta, as well as with the Kuopio and Joensuu city orchestras. Oramo's work on live electronics has been heard in the Tölöläb band's productions, which include the Tölöläb and Elifantree "Blood Moon" album and the Tölöläb in Hangaari concert recorded by Yle. Oramo is a founding member and chairman of the board of Kulttuurikomppania Eloa and the artistic director of the VocalEspoo festival. In addition to the above activities, Oramo's time will be spent building a house in the period 2021–2022.

Konsertti on osa **AUF-yhteistyötä**, jota Avanti!, UMO Helsinki Jazz Orchestra ja Suomalainen barokkiorkesteri (FiBO) ovat tehneet syksystä 2017. Ensimmäinen suuri yhteistyökonsertti pidettiin syksyllä 2019.

Konserten ingår i **AUF-samarbetet**, som Avanti!, UMO Helsinki Jazz Orchestra och Finlands barockorkestern (FiBO) har gjort sedan hösten 2017. Den första stora samarbetskonserterna hölls hösten 2019.

The concert is part of the **AUF cooperation** of Avanti!, UMO Helsinki Jazz Orchestra and the Finnish Baroque Orchestra (FiBO) that was started in the fall of 2017. The first grand cooperation concert was held in the fall of 2019

